

JAUNATNES KONSULTATĪVĀ PADOME

Rekomendācijas Valmieras pilsētas pašvaldībai atbilstoši aizpildītajiem vispārējiem rādītājiem darba ar jaunatni vērtēšanai pašvaldībās

I Institucionālā sistēma darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai

- 1) Ņemot vērā rādītājos uzskaitītās pašvaldības iestādes un citas organizācijas, kas piedalās darba ar jaunatni īstenošanā un koordinēšanā pašvaldībā, aicinām izveidot darba ar jaunatni strukturshēmu, lai veicinātu pārskatāma darba ar jaunatni institucionālā mehānisma izveidi pašvaldībā. Izveidojoties darba ar jaunatni institucionālajam mehānismam, ir iespēja apzināt pašvaldības piedāvātā pakalpojuma klāstu pašvaldības jauniešiem, kā arī efektīvāk izmantot pašvaldības piešķirtos līdzekļus darbam ar jaunatni. Attīstoties darba ar jaunatni institucionālajam mehānismam, ir iespēja attīstīt ciešāku sadarbību starp darbā ar jaunatni iesaistītajām personām un apzināt trūkumus atbalsta sistēmā darbam ar jaunatni.
- 2) Analizējot Valmieras pašvaldībā izveidoto Jaunatnes lietu ekspertu padomes un Jauniešu domes darbību, ierosinām Jaunatnes lietu ekspertu padomes darbībā piesaistīt vairāk jauniešu pārstāvju, kā arī padomes sastāvā varētu tikt iekļauti pārstāvji no sociālās jomas, piemēram, Sociālā dienesta, lai veicinātu jaunatnes darbinieku un sociālo darbinieku vai pedagogu sadarbību. Vienlaikus jāparedz iespēja pieaicināt arī citus ekspertus uz padomes sēdēm atbilstoši sēdes kārtībā izskatītajiem jautājumiem. Ar Pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas nolikumā ietveramās informācijas vadlīnijām var iepazīties jaunatnes politikas un jauniešu iespēju portālā <http://www.jaunatneslietas.lv/page/1140>.
- 3) Tā kā Jauniešu domei jādarbojas kā jaunatnes lietu speciālista atbalsta partnerim, aicinām veicināt ciešu sadarbību starp Valmieras pilsētas Jauniešu domes koordinatoru un Valmieras Jaunatnes centra „Vinda” direktora vietnieci jaunatnes lietās (jaunatnes lietu speciālists). Tā kā Jauniešu domē tiek pārstāvētas dažādas jauniešu grupas, Jauniešu dome varētu iesaistīties ne tikai dažādu pasākumu īstenošanā pašvaldībā, bet papildus veikt arī regulāru jaunatnes situācijas analīzi un izpēti pašvaldībā, kas varētu tikt prezentēta pašvaldības domei.

II Darba ar jaunatni stratēģiska plānošana

- 4) Lai veicinātu ilgtermiņa darba ar jaunatni īstenošanu pašvaldībā, aicinām izstrādāt darba ar jaunatni stratēģiju, izmantojot aizpildītos rādītājus kā pamatu stratēģijas izstrādei, kuros jau ir apkopota svarīgākā informācija par prioritārajiem jaunatnes aspektiem pašvaldībā. Kā arī ņemt vērā valsts politikas plānošanas dokumentos noteiktos mērķus un uzdevumus, ar dokumentiem jaunatnes politikas nozarē var iepazīties šeit: <http://www.jaunatneslietas.lv/page/1234>.
- 5) Stratēģijas izstrāde var notikt pašvaldības jaunatnes lietu speciālistam sadarbojoties ar Jaunatnes lietu ekspertu padomes un Jauniešu domes pārstāvjiem, kā arī piesaistot pašvaldības Attīstības un projektu vadības nodaļu, lai izstrādātā stratēģija atbilstu Valmieras pilsētas sociāli ekonomiskās attīstības programmā 2008.-2014.gadam noteiktām prioritātēm un uzdevumiem.

III Pašvaldības budžets darbam ar jaunatni

- 6) Valmieras pilsētas pašvaldība nodrošina finansējumu darba ar jaunatni koordinācijai, kā arī tiek nodrošināts atbalsts projektu konkursa kārtībā sporta, kultūras un sociālajā jomā, kā arī jaunatnes organizācijām. Tā kā uz doto brīdi lielākoties pašvaldība piesaistījusi papildus finansējumu līdzekļus izglītības iestāžu pilnveidošanai, aicinām, piesaistot līdzekļus no valsts institūcijām vai īstenojot dažādus Eiropas Savienības struktūrfondu un citu starptautisku fondu projektus, pievērst uzmanību jaunatnes mērķa grupas problēmu risināšanai, kuru izpausmes ir šādas:

- zema jauniešu līdzdalība sabiedriskās aktivitātēs un jaunatnes organizācijās (jauniešu vērtējums par iespējām ietekmēt pašvaldības vai valsts mēroga lēmumus ir kritiski zems);
- nav attīstīta līdzdalības kultūra, zems pilsoniskās sabiedrības standarts jauniešu vidū, samazinās pozitīvo jauniešu līderu īpatsvars;
- nepietiekams finansējums jauniešu iniciatīvām un jaunatnes organizācijām, kā arī citām institūcijām darba ar jaunatni veikšanai;
- nav pietiekami investēts infrastruktūrā, tehnoloģijās un programmās darbā ar jaunatni, lai nodrošinātu sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu iekļaušanos sabiedrībā;
- motivācijas trūkums pavadīt laiku lietderīgi (izpratnes un informācijas trūkums);
- nav nodrošinātas pilnvērtīgas iespējas un daudzveidīgas (bezmaksas) iespējas bērniem un jauniešiem nodarboties ar fiziskām aktivitātēm;
- nav izveidots vienots informatīvs avots sākot ar pašvaldību mērogu, kur būtu pieejama informācija par brīvā laika pavadīšanas iespējām;
- nav pietiekams atbalsta mehānisms jauniešiem, kas vēlas uzsākt uzņēmējdarbību;
- nepastāv sistemātisks atbalsta mehānisms brīvprātīgā darba īstenošanai, pastāv dažādi šķēršļi jauniešu veiksmīgai brīvprātīgā darba organizēšanai un īstenošanai.

IV Jauniešu informētības palielināšana un izpratne par jaunatni

- 7) Lai pašvaldībai būtu pieejama informācija un statistika par jauniešiem pašvaldībā un darbu ar jaunatni, nepieciešams attīstīt regulāru informācijas apkopošanu, piemēram, izveidojot aptaujas pašvaldības mājas lapā, organizējot jauniešu aptaujas lielākajos pašvaldības organizētos jauniešu pasākumos u.c. Kā arī attīstot darbu ar jaunatni institucionālo sistēmu pašvaldībā, izvērtēt, kāda veida informācija būtu regulāri jāaktualizē un kādā veidā informācija tiek apkopota pašvaldības mērogā.
- 8) Tā kā jauniešiem pašvaldībā galvenokārt informācija pieejama dažādās interneta vietnēs, piemēram, pašvaldības mājas lapā, Valmieras Jaunatnes centra mājas lapā u.c, nepieciešams izvērtēt arī citas metodes informācijas izplatīšanā, piemēram, informatīvi stendi izglītības iestādes vai pilsētas publiskās vietās, lai tiktu sasniegtas visas jauniešu vecuma grupas, kas ir pārstāvētas pilsētā, kā arī konsultāciju sniegšanā. Piemēram, mājas lapā pie sadaļas par jaunatnes organizācijām Valmierā minēt, kur var saņemt konsultācijas par NVO izveidi.
- 9) Valmieras pilsētas pašvaldība regulāri informē vietējos masu medijus par pasākumiem un aktivitātēm jaunatnes jomā, aicinām nosūtīt informāciju arī jaunatnes politikas un jauniešu iespēju portālam www.jaunatneslietas.lv uz e-pastu jaunatneslietas@izm.gov.lv, kas ir tīmekļa vietne, kur tiek apkopota jaunatnei aktuālā informācija.

V Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā un dalība jaunatnes organizācijas un jauniešu iniciatīvu grupās

- 10) Nodrošināt pašvaldības mērogā regulāras konsultācijas ar jauniešiem, kad tiek risinātas dažādas pašvaldībai aktuālas problēmas jaunatnes jomā, piemēram, Jaunatnes lietu ekspertu padomes ietvaros, pieaicinot arī citu jaunatnes organizāciju pārstāvjus. Līdz ar to nepieciešams nodrošināt, ka Jaunatnes lietu ekspertu padomes priekšsēdētājs par padomē pieņemtiem lēmumiem informē pašvaldības domi.
- 11) Turpināt pašvaldībā organizēt konferences un citus pasākumus jaunatnes jomā, iesaistot arī jaunatnes organizācijas vai jauniešu iniciatīvu grupas, tādējādi attīstot arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā pašvaldībā.

VI Jauniešu brīvā laika lietderīga izmantošana

- 12) Valmieras pilsētas pašvaldībā jauniešiem tiek nodrošināts plašs sporta aktivitāšu un iespēju piedāvājums, kā arī Valmieras Jaunatnes centrs „Vinda” nodrošina dažādas interešu izglītības programmas bērniem un jauniešiem. Līdz ar to aicinām izvērtēt iespēju attīstīt pašvaldībā neformālās izglītības piedāvājumu bērniem un jauniešiem, piemēram, izveidojot pašvaldībā jauniešu centru, kas ir īpaši nozīmīgs posms starp „neaktīvo” un „aktīvo” jaunieti. Papildus informācija par jauniešu centriem ir pieejama jaunatnes politikas un jauniešu iespēju portālā: <http://www.jaunatneslietas.lv/page/33>.
- 13) Lai nodrošinātu jauniešiem papildus brīvprātīgā darba vietas pašvaldībā, jāinformē komersanti par brīvprātīgā darba nozīmi jaunu prasmju apgūšanā, kā arī jāveicina pašvaldības iestāžu un komersantu iesaisti iniciatīvā „Pieredze nākotnei”, vairāk informācijas: www.prakse.lv.

- 14) Lai attīstītu jauniešiem iespēju piedalīties starptautiska mēroga pasākumos, aicinām pašvaldību izvērtēt iespēju iesaistīties starptautiskās jaunatnes struktūrās vai projektos.

VII Jauniešu veselība un veselīgs dzīvesveids

- 15) Tādās pašvaldībās kā Ogre, Cēsis, Dobeles ir izveidoti un darbojas Jauniešu veselības centri, kuri aktīvi piedalās jauniešu izglītošanā par jauniešiem aktuālajiem jautājumiem veselības jomā, kā arī sniedz atbalstu jauniešiem, kuri nonākuši problemātiskās situācijās. Būtiska Jauniešu veselības centru aktivitāte ir vienaudžu izglītotāju apmācīšana veselības jomā, tādējādi veicinot, ka ar bērniem un jauniešiem par nopietniem reproduktīvās veselības jautājumiem un veselīgu dzīvesveidu var runāt vienaudži. Līdz ar to aicinām arī Valmieras pilsētas pašvaldību izvērtēt iespēju attīstīt šādu vienaudžu izglītotāju apmācību, veicinot sadarbību ar tādām jaunatnes organizācijām kā biedrība „Papardes zieds”, Latvijas Sarkanā Krusta Jaunatne u.tml., jo Latvijā jauniešu veselības rādītāji ar katru gadu pasliktinās, pieaug ne tikai narkotisko un psihotropo vielu, smēķēšanas un alkohola lietošanas izplatība jauniešu, jo īpaši skolēnu vidū, bet tajā skaitā jauniešu veselību jau no pusaudžu vecuma negatīvi ietekmē neveselīgi uztura paradumi, fiziskās aktivitātes trūkums, sēdošs dzīvesveids.